

ธรรมหาย

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๘

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรม ธรรมะเป็นสิ่งที่เราแสวงหานั้น เราต้องการมาก พระพุทธ
พระธรรม พระสงฆ์ รัตนตรัยเป็นที่พึ่งที่อาศัย เป็นที่พึ่งที่อาศัย

เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ฟังธรรมๆ ฟังธรรมโดยภาคปฏิบัติให้
กำหนดหัวใจเราไว้ กำหนดความรู้สึกนั้นไว้ เสียงธรรมนั้นจะเข้ามาเอง แล้วสิ่งใดที่มันสะท้อน
หัวใจใจ คนฟังธรรมๆ เวลาจิตมันลงนะ มันสงบนะ มันมหัศจรรย์ในหัวใจของตน

ทำไมมันมหัศจรรย์ล่ะ มหัศจรรย์เพราะอะไร

เพราะพุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานใจ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภว่าหรือสัตว์ชนสัตว์ หรือสัตว์ชนสัตว์หรือหัวใจของ
สัตว์โลก แล้วหัวใจของสัตว์โลกมันหลับไหลกับกิเลสตัณหาความทะยานอยากที่กดขี่หัวใจมันอยู่
แต่เราไม่เข้าใจ ไม่เข้าใจเลย

ใครไม่มีอำนาจวาสนาจะไม่ได้นับถือพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนา พุทธะ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเจ้าชายสิทธัตถะไป
เวลาตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ตรัสรู้ธรรมขึ้นมา มีรัตนะสอง มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับพระ
ธรรม

ทำไมล่ะ

ก็องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ด้วยพระองค์เอง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้พระองค์เดียวไง มันยังไม่มีใครเป็นพยาน ไม่มีใครรู้เห็นตามได้

เทวดา อินทร์ พรหมยังส่งเสริม ยังโลกธาตุหวั่นไหว มันสะเทือนไป ๓ โลกธาตุ แต่ไม่มีใครรู้

แต่จะรู้ได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงอัมมจักขุ ประกาศสังฆธรรมครั้งแรก พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม เพราะมีดวงตาเห็นธรรม พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานไง

สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายทั้งปวง สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นบนหัวใจของพระอัญญาโกณฑัญญะ สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้น สิ่งทั้งหลายทั้งปวง สิ่งทั้งหลายทั้งปวงต้องดับไปเป็นธรรมดา นี่ไง พระไตรลักษณ์ ลักษณะ สิ่งที่เป็นอนัตตาๆ มันจะเกิดขึ้นโดยสัจจะโดยความจริงในหัวใจของพระอัญญาโกณฑัญญะ

เวลาพระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รัตนตรัยไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปลื้มใจมาก “อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ”

รู้แล้ว แล้วที่ไม่รู้ละ ไม่รู้ก็อวิชาไง

ฟังธรรมๆ เพื่อรู้แจ้งในใจของตนไง ถ้าใจมันรู้แจ้งขึ้นมา ถ้าใจมันรู้แจ้งขึ้นมา ปัจจัยตัดสังขตัญญูโก ไม่ต้องพูด ไม่ต้องบอก

พระสารีบุตรไม่เชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เวลาพระสารีบุตรจะสิ้นกิเลสทำไมจะไม่เชื่อ แสวงหาพยายามฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ คั่นคว่าหากครูบาอาจารย์ก็ไปเจออัสสัมชัญด้วยอำนาจวาสนา อัสสัมชัญจะสอนมากน้อยขนาดไหน จนสิ้นกระบวนการแล้ว พระสารีบุตรสงสัยสงสัยๆ อยู่ นั่นนะ นี่ไม่ใช่แล้ว ไม่ใช่ทางแล้วแหละ

ไปเจอพระอัสสัมชัญ นี่ไง พระอัญญาโกณฑัญญะ สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายทั้งปวงต้องดับเป็นธรรมดา พระอัสสัมชัญสอนพระสารีบุตรไง ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุๆ

มีเหตุมีผลหรือไม่ มีความจริงเกิดขึ้นมาในหัวใจหรือไม่ นี่ถ้าไม่มีใจ พระสารีบุตรไปโดนสัญชัยหลอกอยู่นั่นไง มันไม่มีอะไรเกิดขึ้นเป็นความจริงเลย สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้น เกิดที่ไหน เกิดจากสัญชัยที่สอนไง แล้วหูกี่ฟังไง แล้วก็ขวนขวายเอาไง แล้วไม่มีอะไรเกิดขึ้นไง

แต่เวลามันเกิดขึ้น สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้น เกิดจักขุญาณ มีดวงตาเห็นธรรม จักขุญาณ ดวงตาของจิต จิตมีการกระทำเกิดขึ้น

ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุไง พระสารีบุตรเป็นพระโสดาบันเลย ไปบอกพระโมคคัลลานะก็เป็นพระโสดาบัน เอาลูกศิษย์ลูกหาไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง ลูกศิษย์ลูกหาเป็นพระอรหันต์ไปหมดแล้ว พระโมคคัลลานะ ๗ วัน พระสารีบุตร ๑๕ วัน สิ้นกิเลสทั้งนั้นนะ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

รัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นรัตนตรัย เป็นที่พึ่งที่อาศัย ที่พึ่งที่อาศัยของชาวพุทธไง ชาวพุทธเราถ้ามีสัจจะมีความจริงนะ เขาไม่ถือมงคตตีนขาว

ดูสังคัมมิ เชื่อสิ่งใดก็เชื่อนอกพระพุทธศาสนาทั้งนั้น แล้วก็มาร้องแวกแหกกระเชอว่าโดนหลอกๆ

โดนหลอก ก็เอ็งเชื่อนอกพระพุทธศาสนาไป ทั้งๆ ที่เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา รัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ กาลามสูตร ห้ามเชื่อๆ ห้ามเชื่อ แล้วไปเชื่อเขาทำไม

“ก็มันทุกข์มันยาก”

ถ้ามันทุกข์มันยากก็มีสติมีปัญญา ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้หมดแล้ว ให้ขยันให้หมั่นเพียร มีกตัญญูกตเวทิตะเป็นเครื่องหมายของคนดี คนดีทำอย่างไร เราก็ทำของเรา มันตกทุกข์ได้ยาก มันไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต เราก็มีสัจจะความจริงในหัวใจของตน รักษาชีวิตของตนให้อยู่ในศีลในธรรม ถ้าอยู่ในศีลในธรรม อย่างน้อยมันก็มีความปกติสุขในใจของตน ถ้ามีความปกติในใจของตน เราสร้างบุญสร้างกุศลของเรา ถ้าเราฝึกหัดประพฤติปฏิบัติของเราเข้ามา เราจะให้ใครหลอก

เวลากิเลสมันหลอกๆ กิเลสมันหลอกเราทั้งนั้นนะ เวลากิเลสหลอกเรา มันสำคัญยิ่งกว่าคนนอกหลอกอีก แล้วนี่ไปให้คนนอกเขาหลอก ให้เขาหลอกแล้วเชื่อเขาไปหมด แล้วพระพุทธานุศาสนาสอนอย่างนั้นหรือ

นี่ไง เวลาภาคปริยัติ ภาคการศึกษา พอศึกษาขึ้นไปแล้ว สิ่งที่มีความรู้ขึ้นมา สิ่งที่ไม่ถูกต้องๆ ทำไม่ไม่ชี้ว่าสิ่งนั้นมันถูกหรือมันผิดนะ ไม่มีใครชี้ไง เวลาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ก็ฝึกหัดปฏิบัติโดยกิเลสทั้งนั้นนะ ปฏิบัติบูชากิเลส

กิเลสมันถึงสำคัญมาก กิเลสนี่ยิ่งใหญ่หนัก พญามารๆ เวลากิเลสเป็นเรา เราเป็นกิเลสนะ มันไหลไปทั้งหมดนะ เวลาจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามันไม่เป็นความจริงขึ้นมา มันมีแต่ความทุกข์ความยาก แล้วมันก็กลมกลืนไปกับสิ่งที่เขาหลอกเขาลวงทั้งนั้น

ไอ้นี้ก็ปฏิบัติธรรมๆ เพื่อพิธีกรรม พิธีกรรมก็สร้างขึ้นมาเป็นประเพณีวัฒนธรรม พิธีปฏิบัติๆ แล้วก็มาเถียงกันปากเปียกปากแฉะเรื่องการปฏิบัติไฉน

เวลาปฏิบัติ เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเรา ท่านไม่ไปโต้เถียงอะไรกับใครทั้งสิ้น ท่านจะหาความจริงในหัวใจของตนไฉน หาความจริงในหัวใจของตนแล้วฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาที่นี้ไฉน แล้วถ้ามันมีวาสนา มันจริงหรือมันเท็จ

เวลาเริ่มต้น เห็นใหม่ เพราะอะไร เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปศึกษาค้นคว้ามา ๖ ปี ๖ ปีนะ ที่ไหนมีครูบาอาจารย์ที่ดั่งงามไปศึกษาค้นคว้ามาทั้งหมด เพราะอะไร เพราะว่าถ้าถึงเวลาถ้าเป็นสัจจะเป็นความจริงแล้วก็บอกว่า เราจะรอดอุตตรไฉน แต่ไปศึกษาค้นคว้าเขามาทั้งหมดแล้วไม่มีแล้ว

เวลาเป็นความจริงๆ ขึ้นมา เป็นความจริงขึ้นมาเพราะอัสวักขยญาณทำลายอวิชชา ทำลายพญามาร เห็นมารมันตาย เรือนยอดของเรือน ๓ หลังนะ เรือนยอดของเรือน ๓ หลังในหัวใจของตน เราได้หักลงแล้วไฉน ความโลภ ความโกรธ ความหลง มันอยู่ไกลนูนนะ มันเข้ามาถึงหัวใจเราไม่ได้หรอก ถูกหลอนของมันนะ

นี่ไง สิ่งที่ว่าชาติปี ทุกๆชาติ การเกิดเป็นทุกข์อย่างยิ่ง สิ่งที่เป็นทุกข์ๆ ทุกข์เพราะอะไร ชาติการเกิดเป็นทุกข์อย่างยิ่ง ทุกข์เพราะว่ามีหัวใจ มีกายกับใจๆ แล้วเวลาสิ่งที่มันจรมาๆ อารมณ์

ความรู้สึก สิ่งพิเศษกับชีวิตนี้ ที่ว่าเราเกิดมาแล้วมันทุกข์มันยาก จะไปอ่อนวอนขอให้คนโน้นเมตตาสงสาร

ทำไมต้องให้คนมาชี้หน้าล่ะ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า ให้มีศีลมีธรรม แล้วฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้หัวใจมันสงบเข้ามา ถ้าหัวใจสงบขึ้นมาแล้ว พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ใครต้องมาชี้หน้า

ถ้าชี้มาหน้า ถ้าฝึกหัดปฏิบัติก็เราฝึกหัดปฏิบัติ

นี่ภาคปฏิบัติ เวลาครูบาอาจารย์หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านฝึกหัดปฏิบัติของท่าน ท่านจะเอาชนะกิเลสในหัวใจของท่านให้ได้

แล้วจะไปชนะกิเลส กิเลสมันอยู่ที่ไหน กิเลสมันอยู่ที่ไหน พญามารมันอยู่ที่ไหน

หามันไม่เจอหรอก หาจนหัวปั่น พยายามสร้างจินตนาการขึ้นมาว่ากิเลสมันอยู่ที่ไหน จะฆ่ามัน เวลานั้นปฏิบัติขึ้นมาใจ “บอกมาสิ มรรค ๘ มรรค ๘ ใช้สมาธิเท่าไร ก็เปอร์เซ็นต์ แล้วจะมาสร้างขึ้นมา” นี่มันหลอกทั้งนั้นนะ

มันต้องให้ทำความเป็นจริงใจ ให้มันปกติสุข ให้มันมีความสุขสงบเข้ามา

สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี

ถ้าสุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี จิตมันสงบระงับ จิตมันอิ่มเต็มแล้ว เหมือนคนที่มีกำลังพร้อม มีกำลังจะยกของสิ่งใดก็ได้ จะทำสิ่งใดก็ได้ เพราะเรามีกำลังของเรา แล้วเราก็ต้องมีปัญญาด้วย ปัญญาว่าเราทำสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรมหรือไม่ แล้วฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นข้อเท็จจริง ไม่ต้องไปเปรียบเทียบกับใคร

ใช่ เราศรัทธา มีความเชื่อในพระพุทธศาสนา แล้วจะฝึกหัดปฏิบัติฯ เวลาผู้ที่ฝึกหัดปฏิบัติจะหาครูบาอาจารย์ก็ “ดิฉันจะทำวิธีการใด ดิฉันจะทำอย่างไร”

หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ บริกรรมพุทโธไวๆ ก็ได้ คำบริกรรม สิ่งนั้นทำให้มันสงบสุขเข้ามา ถ้ามันเป็นความจริงเข้ามา มันจะเริ่มมีความปกติ มีความสงบสุข มีความสงบสุขแล้ว

มันเห็น เห็นข้อเท็จจริงในชีวิตหมดละ มันสังเวช มันไม่มีสิ่งใดเป็นของเราเลย มันไม่มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอันเลย

แต่เราการเกิดเป็นมนุษย์นี่ สิ่งมีชีวิตต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย เทวดาเขาทิพย์สมบัติทั้งหมด เขาไม่ต้องแสวงหาสิ่งใดเลย มันมีสมบรูณ์พร้อมของเขา เว้นไว้แต่มันจะหมดอายุขัย สิ่งนั้นก็ขาดตกบกพร่องไป แล้วก็หมดอายุขัยไป นั่นนะผลของวิภูฏะ

ไอ้เราเกิดมามันต้องมีปัจจัย ๔ ปัจจัยเครื่องอาศัยเราก็ต้องแสวงหา แสวงหานั่นก็เป็นความทุกข์ความยากอันหนึ่งไง มันก็เปรียบ เป็นการเปรียบเทียบถึงอำนาจวาสนาของบุคคลแต่ละบุคคล แต่ละบุคคลว่า ได้กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมามากน้อยขนาดไหน

แล้วคนทำดีทำชั่วมา ไม่มีใครทำดีทั้งหมดทั้งสิ้น แล้วทำชั่วทั้งหมดทั้งสิ้น แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เศษของกรรมๆ เวลาจะปรินิพพานไป จะไปปรินิพพาน เวลาไปนิพพาน เดินทางไป

“เรากระหายเหลือเกิน อานนท์ เรากระหายเหลือเกิน ตักน้ำมาให้ฉันหน่อย”

พระอานนท์จะตัก ตักไม่ได้เลย แล้วพระอานนท์บอก นี่มันมหัศจรรย์ เพราะตักขึ้นมาจากน้ำขุ่นๆ มันก็ใสขึ้นมาไง

ถ้าโดยวิภูฏะ ผลของวิทยาศาสตร์ทางโลกเป็นอย่างนั้นนะ เศษกรรม กรรมมันให้ผล แต่ด้วยอำนาจวาสนาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป เวลาตักมันใสเฉพาะตรงนั้นนะ พระอานนท์ก็เลย

พระโสดาบันนะ พระโสดาบันไม่ลุ่มคล้ำในศีล ไม่ถือมงคตีสั้นขาว ไม่เชื่ออะไรที่ไร้สาระ เพราะเป็นพระโสดาบัน เวลาตัก ไปบอกองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป

“สิ่งนี้ไม่เคยเป็น ไม่เคยมี มันก็มีแล้วพระเจ้าข้า”

“อานนท์ เป็นอย่างนั้นเองแหละ”

เวลาสิ่งใด เวลาพระอรหันต์จะอุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ขอพรไว้ก่อน ถ้าได้สิ่งใดมา ไม่ต้องให้พระอรหันต์ เดี่ยวจะหาว่าอุปัฏฐากเพราะเห็นแก่ลาภ แล้วถ้าไปเทศนาว่า การมา ถ้าพระอรหันต์ไม่ไปด้วย ต้องมาเทศน์ให้ฟัง

นี่ก็เหมือนกัน เวลาที่มีความสงสัยขึ้นมา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านิพพานไปแล้ว ใครๆ ก็คิดว่าพระอรหันต์อยู่ใกล้พระพุทธเจ้าแล้วไม่รู้ เป็นคนไม่เอาไหน ฉะนั้น เวลาที่ว่ามีมหัศจรรย์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลยต้องอธิบายไป

“มันเป็นเศษกรรมของเรา ชาตินี้หนึ่งเราเคยเป็นพ่อค้าโคตต่าง ทำอย่างนี้กับโคขของตน” นี่เศษกรรมๆ เห็นไหม

ฉะนั้นบอกว่า ไม่มีใครทำดีทั้งหมดและทำชั่วทั้งหมด แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เวลาธรรมและวินัยในพระพุทธศาสนาไป พระอรหันต์สิ้นกิเลส แล้วเวลาพุทธวิสัย ตั้งแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงพระอรหันต์ทุกๆ พระองค์มา พระอรหันต์สิ้นกิเลส แต่กิริยาทำทางต่างๆ มันจะเหมือนกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้ ฉะนั้น ธรรมวินัยเขียนไว้อย่างนั้น เราเลยมองว่าพระอรหันต์จะต้องเหมือนพระพุทธรูปเลย เรียบร้อยทุกอย่างพร้อม

ไม่ใช่

พระอรหันต์ต้องอาศัยภพขณิกขณทำลายอวิชชา ทำลายพญามารสิ้นไปจากใจของตนถึงจะเป็นพระอรหันต์ ถ้าพระอรหันต์ๆ พระอรหันต์ในพระพุทธศาสนาไป

เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรากฏการณ์หรือสัตว์ชนสัตว์ใจ พระอรหันต์ในพระพุทธศาสนาเกิดที่ไหน เกิดจากเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา

เราจะออกฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นข้อเท็จจริงในหัวใจของตน ถ้ามันฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเป็นข้อเท็จจริงในใจของตน บัจฉัตตัง สันทิฏฐิโก ใครบอก ไม่ต้องบอก แต่ขณะที่ฝึกหัดนี้ดี ต้อง แล้วแสวงหาด้วย

ฉะนั้น เวลาฝึกหัดขึ้นมา พุทโธๆ ให้มันเป็นข้อเท็จจริง พุทธานุสติ การทำความสงบ ๔๐
วิธีการ ถ้ามันขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปนาสมาธิ มันรู้แจ้งในใจของตน ผิดบ้างถูกบ้างเป็น
เรื่องธรรมดา ฎีกาของเราด้วยบุญและบาปของแต่ละบุคคล

เราดูเราโทษของเราขึ้นไปแล้วพยายามของเรา คนจะล่วงพ้นทุกข์ด้วยความเพียร ความ
เพียร ความวิริยะ ความอดุสหาหะ อันนั้นนะสำคัญที่สุด

ถ้าไม่มีการฝึกหัดประพฤติกปฏิบัติ มันจะเอาธรรมและวินัยมาจากไหน ธรรมะอยู่ที่ไหน อยู่ใน
พระไตรปิฎกหรือ อยู่ในตำรับตำราใช่ไหม

ในตำรับตำราเราก็ศึกษามาแล้ว ๙ ประโยค ศึกษาจนจบหมดแล้วแหละ ถ้ามันอยู่ใน
ตำรับตำรา ๙ ประโยคต้องเป็นพระอรหันต์ไปหมดแล้ว มันไม่มี ธรรมอยู่ที่ไหน

ฉะนั้น เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ก็ทำความสงบของใจเข้ามาก่อนสิ ทำความสงบของใจ

“อ้าว! ก็จะเป็นพระอรหันต์ จะเอาสั้นกิเลส เอาพุทโธทำไม มาหายใจเข้านี้พุท หายใจ
ออกนี้โธอยู่ที่นี่ห่างไกลกับการสั้นกิเลส จะเอาสั้นกิเลสเดี๋ยวนี้ จะเอาให้ได้เดี๋ยวนี้”

ดูสิ นี่มารทั้งนั้นนะ

เวลาฝึกหัดปฏิบัติไปตามข้อเท็จจริงแล้ว พุทโธๆ จนพุทโธหาย

พุทโธหายก็ไปแจ้งหายสิ ถ้าพุทโธหายนะ พุทโธหาย พระพุทโธเจ้าหายไป ทั้งๆ ที่เราทำ
พุทโธๆ เราจะเอาพุทโธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

พุทโธหาย ธรรมะก็หาย ธัมมิกก็หาย สังฆิกก็หาย หายหมดนะ หายเพราะมันตกวงค์ใจ นั่ง
หลับสี่ปหงกโงกงวง

ดูสิ เวลาคนถือมงคตีสั้นขาว เวลาทุกข์เวลายากให้เขาไปหลอกไปลวงในสังคมในปัจจุบัน
นี้ไปหลอกไปลวง ต้องทำพิธีกรรมอย่างนั้น ต้องเสียเงินเสียทองๆ

ทุกข์ยากอยู่แล้ว ยังจะต้องไปให้เขาหลอกเขาลวงอีกร้อยแปดพันเก้า แล้วก็ไม่รู้ต้นสาย
ปลายเหตุ แล้วจะไปที่ไหนไปไม่ถูกเลย

แต่เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ตั้งแต่เด็กแต่น้อยเราก็เห็นวัดเห็นวา
เห็นพระเห็นเจ้า แล้วพระเจ้าอยู่ที่พระ เราก็คิดเราก็เลือกของเราเองว่าพระไหนอยู่ในศีลในธรรม
แล้วมีสิ่งใดถ้าเป็นประโยชน์ได้ เราก็สร้างเนืองนาบุญของโลก สร้างทำบุญกุศลของเรา

แล้วจะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาถ้าไม่มีสิ่งใด พระไตรปิฎก ธรรมและวินัย

พระไตรปิฎกยิ่งอ่านก็ยิ่งงง ๙ ประโยคเขาศึกษามา เขาได้ภาษาบาลีมาเป็นกุญแจไข
พระไตรปิฎก เขาถึงว่าเขามีความรู้ไง

ความรู้ เห็นไหม ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเรา นั่นเป็นสมบัติขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าไง แล้วจะเอาจริงเอาจังขึ้นมามันเป็นความจริงกับเราหรือไม่ละ

พุทโธๆ พุทโธหายไปเลย หลับไปเลย ตกวงค์ไปเลย ธรรมะก็หายไปเลย สังฆะไม่มี อริย
สงฆ์หาไม่เจอ แล้วอยู่ที่ไหนละ พุทโธหายมันหายอย่างไร อะไรมันหาย

ฉะนั้น เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ถ้าสิ่งนั้นมันไม่เป็นจริงเป็นจังขึ้นมา ปัจจัยตั้ง สันติปฏิญญา
อตุตา หิ อตุตโน นาโต ตนเป็นที่พึ่งเห็นตน

ตนเป็นอย่างนั้นจริงๆ หรือ นี่ไง เพราะพุทโธมันหายไง ธัมมิกก็หาย สังฆิกก็หาย รัตนตรัย
เป็นที่พึ่งที่อาศัยก็เป็นแค่พิธีกรรม เป็นความเชื่อ แล้วความจริงมันอยู่ที่ไหน มันหาไม่เจอ เพราะ
พุทโธมันหาย พุทโธหายมันตกวงค์ไปหมดนะ

ถ้าเป็นข้อเท็จจริงๆ เวลาข้อเท็จจริงขึ้นมา เห็นไหม เวลาหลวงปู่มั่นท่านออกวิเวกของท่าน
ไปอยู่กับพวกภูเขอ เขาเข้าใจผิด เข้าใจผิดว่า ใ้ฉันมันเป็นเสื่อสมิง เป็นเสื่อแปลงมา

เขาอยู่ชาวดอยในป่าในเขาสัมโยธาเป็นอย่างนั้นนะ เสื่อสมิง เข้าใจผิดไง ก็จับผิดท่าน

ท่านเป็นพระอรหันต์ ท่านกำหนดรู้หมดละ ด้วยความเมตตาของท่านไง บอกพระที่ไปด้วย
“เราไปไหนไม่ได้แล้วละ เราต้องอยู่ที่นี้ ถ้าเราไป เราทิ้งเขาไป ความเข้าใจผิดเป็นบาปเป็นกรรม”

กล่าวต่อพระอริยเจ้า แล้วพระอริยเจ้าที่มีคุณค่าด้วย เขาจะมีเวรมีกรรมของเขาไป ก็ต้องทน
อยู่เพื่อแก้ทิฏฐิความเห็นผิดของเขา

นี่ไง ผู้ที่มีธรรม เขาเข้าใจผิดกันไปเอง แต่ด้วยเมตตาธรรมของท่านไง ก็อยู่ที่นั่นนะ เขาก็คอยจับผิดๆ จนสุดท้ายเขามาไง

“ตุ๊ ตุ๊มาหาอะไร”

“มาหาพุทโธ”

“ทำไม”

“พุทโธเราหาย”

“อ้าว! แล้วพวกช้อยช้าน้อยช่วยหาได้ไหม”

“โธ้ย! ยิ่งดีใหญ่เลย ถ้ายิ่งช่วยหา ยิ่งได้เจอไวๆ ไง เดินจงกรมอยู่ พุทโธมันหาย”

พวกชาวดอยเขาก็ฝึกหัดของเขา เวลาเขาพุทโธๆ ของเขา เขาฝึกหัดของเขา นี่อำนาจวาสนาของแต่ละบุคคลไง ผู้ใหญ่บ้าน หัวหน้าเขาได้เลยนะ เวลาพอจิตมันลงไง

โธ้เราพุทโธหาย พุทโธหาย พุทโธหาย ธัมโมก็หาย สังโฆก็หาย แล้วไม่มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอันทั้งสิ้น

แล้วถ้าเป็นขึ้นเป็นอันขึ้นขึ้นมา เขาหาพุทโธของเขาเหมือนกัน พุทโธๆ จนจิตเขาลง มันสว่างไปหมดเลย มาถึงมาเฝ้าอุปัฏฐากหลวงปู่มันอยู่แล้วไง เข้ามาเลย

“พุทโธตุ๊นะ ว่าพุทโธหาย พุทโธหาย พุทโธตุ๊ไม่หาย พุทโธตุ๊สว่างไสวหมดเลย”

จิตเขาลง มันก็สว่างหมดเลย กำหนดจิตไปเห็น เห็นสว่าง โธ้! มีความสุขความสงบมาก จากความเห็นผิด จากความเข้าใจผิดคอยจับผิดไป ว่าจะมาทำร้ายทำลายหมู่บ้านเขา พอไปเห็นว่ามันพระอรียเจ้า นี่เป็นสิ่งที่มหัศจรรย์ นี่พระพุทโธ พระธรรม พระสงฆ์ไง

โธ้เราพุทโธหาย พุทโธหาย หายไปไหน หายไปหลับอยู่นู่นนะ แล้วมันจะเกิดธัมโมขึ้นมาได้อย่างไร แล้วสังโฆมันไปไหน มันยังไม่มีเลย

ทั้งๆ ที่เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เรามีพระรัตนตรัย พระพุทโธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นที่พึ่ง ความเป็นที่พึ่งคือความเชื่อ ความเชื่อเป็นศรัทธา ความเชื่อๆ แก้กิเลสไม่ได้ไง

ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุไฉน มันต้องมีเหตุมีผลของมันใช่ไหม ถ้าเหตุผล ความเชื่อๆ มันก็เป็นภาคปริยัติ มันเป็นการศึกษาค้นคว้า นี่เป็นเรื่องโลกๆ

แต่ถ้าเรื่องเอาความจริงขึ้นมา เราจะต้องทำความจริงขึ้นมาแล้วฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ถ้าฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาเป็นภาคปฏิบัติ ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ

ฉะนั้น เวลามันเป็นข้อเท็จจริง พุทโธหาย พุทโธหาย หายอย่างไร

เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาถ้ามันเป็นความจริง เวลาพุทโธเขาลงเขายังสว่างไสว แล้วสว่างไสว แล้วถ้าสว่างไสวถ้ามันเป็นจริงละ

ถ้ามันเป็นโลกๆ มันก็เป็นโลกๆ อยู่อย่างนั้นนะ แม้ซีแก่วอย่างนี้ เวลาปฏิบัติๆ ขึ้นมา ถ้าจิตมันหลง ถ้าไม่ส่งออกไปรู้ไปเห็นอะไรเหมือนกับไม่ได้ปฏิบัติเลย แต่ถ้าไปรู้ไปเห็นอะไรขึ้นมา ใ้ไฮ! มันชอบใจ มันเหมือนกับได้มีคุณธรรม ก็คิดว่าตัวเองมีคุณธรรมเหมือนกัน แล้วหลงปุ้มันท่านเห็นจิตมหัสจรรย์ ท่านก็คุ้มครองดูแลเหมือนกัน ยิ่งไปใหญ่เลย

ฉะนั้น เวลาหลงปุ้มันท่านบอก ถ้าเป็นผู้ชายจะเอาไปด้วย เพราะว่าจิตคือจิตคนอง จิตที่มีคุณภาพ แต่เป็นผู้หญิง เอาไปไม่ได้ ก็ทิ้งไว้นี้ แล้วในอนาคตจะมีคนมาแก้

ว่าอย่างนั้นเลยนะ

ก็ทิ้งไว้นั่นแหละ

เวลาท่านก็ฝึกหัดปฏิบัติเอาความข้อเท็จจริงของท่าน เพราะว่าอะไร เพราะว่าหลงปุ้มมันเป็นโรงงานผลิตพระอรหันต์

เพราะตัวเองท่านฝึกหัดปฏิบัติมาทุกขยากขนาดไหน ด้วยอำนาจวาสนาบารมีของท่าน ท่านเป็นพระอรหันต์ ท่านสิ้นกิเลส สิ้นกิเลสขึ้นมา ท่านได้ไปเผชิญหน้ากับกิเลสต้นหาความทะยานอยากมากน้อยขนาดไหน ตั้งแต่คู่มือที่ ๑ คู่มือที่ ๒ คู่มือที่ ๓ คู่มือที่ ๔ คู่มือที่ ๑ ก็ปลายอ้อปลายแฉม คู่มือที่ ๒ มันก็เป็นลูกเป็นหลาน เวลาคู่มือที่ ๓ เป็นพ่อเป็นแม่ เป็นหัวหน้าครอบครัว คู่มือที่ ๔ เป็นปู่ย่าตายาย ในครอบครัวนั้นไง

คู่มือที่ ๑ คู่มือที่ ๒ คู่มือที่ ๓ คู่มือที่ ๔ มันทุกขมันยากขนาดไหน ถ้ามันทำความเป็นจริงตามข้อเท็จจริง อยู่แล้ว เวลาอบรมบ่มเพาะขึ้นมาถึงว่าให้ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ทำความสงบของใจเข้ามาก่อนก็ทำสัมมาสมาธิไป

แล้วเราทำสัมมาสมาธิ ถ้ามีอำนาจวาสนาก็พุทโธหาย หายไปเลย

เวลาเอาจริงเอาจังขึ้น ถ้ามันลง พุทโธๆ มันทุกขมันยากมาก เพราะอะไร เพราะปฏิบัติ ธรรม ธรรมะเพื่อจะค้นคว้าหากิเลสและฆ่ากิเลส มันเป็นธรรมมาวุธ อาวุธที่จะเข้าเผชิญหน้ากับ กิเลสในใจของตน

เราเกิดมาเราเป็นนักรบๆ เกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ๆ เป็นนักรบจะรบกับกิเลสตัณหา ความทะยานอยากในใจของตน

แต่ถ้าไม่มีศัจจะไม่มีความจริง อ่อนด้อยขึ้นมา ให้กิเลสมันขี่คอ ให้กิเลสมันหลอกมันลวง ไปทั้งสิ้น พุทโธๆ พุทโธหาย

หายก็แจ้งหายดี เวลาจะหายๆ เขียนเบอร์โทรศัพท์ใส่กระเป๋าไว้ แล้วเดี่ยวถ้าคนเจอเขาจะ หาเบอร์โทรศัพท์ จะได้ไปส่งคืน

แต่นี้มันก็ตกไปทางสองส่วน นี่ส่วนหนึ่ง ใ้ปฏิบัติพอมีกำลังขึ้นมาแล้วถ้ามันส่งออกๆ มัน ก็เป็นส่วนหนึ่ง ทางสองส่วนไม่ควรเสพ จะรู้มากรู้น้อยขนาดไหน จะคึกคะนองขนาดไหน จะไปรู้ ไปเห็นสิ่งใด มันเป็นเรื่องโลกทั้งนั้น

โลกคืออะไร

อภิญญาๆ อภิญญา & รู้วาระจิต รู้ส่งออกไปรื้อยแปดพันเก้า นี่มันเป็นเรื่องของนามธรรม มันเรื่องของโลกจิตวิญญาณ โลกของวิญญูะ ถ้ามันเป็นไป มันส่งออกไป มันก็เป็นไสยศาสตร์ไป แต่ ไสยศาสตร์ๆ ก็มีมากน้อยขนาดไหนไป ที่ว่าเชื่อถือกัน โอ้โฮ! น่าเคารพบูชา เป็นครูบาอาจารย์ อบรมบ่มเพาะ เป็นผู้ที่มีฤทธิ์มีเดช

มีฤทธิ์มีเดชยังไม่รู้จักกิเลสในใจของตน เพราะมันส่งออกไป มันเป็นเรื่องโลก

โลกกับธรรม

ถ้าใจเป็นธรรมๆ เวลามันส่งออกมากน้อยขนาดไหน รั้งมันไว้ได้ไหม ถ้ารั้งมันไว้ได้ คุณสิ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป บุกเพนิวาसानุสสติญาณ อดีตชาติ ระลึกๆ ไปทั้งหมด แล้วด้วยอำนาจวาสนาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป บุกเพนิวาसानุสสติญาณ มีอดีตชาติของตัวเองด้วย ดึงกลับ

นี่ก็เหมือนกัน ส่งออกๆ ส่งออกไปไหน ไปรู้ไปเห็น เห็นอะไร แล้วเห็นมาเพื่อใคร เห็นเรื่องของตัวเอง แล้วอดีตได้อะไร นี่เรื่องโลก มันส่งออกไปเรื่องโลก มันไม่เข้าสู่ธรรมไป เข้าไม่ถึงธรรม

เวลาจะเข้าถึงธรรมๆ รั้งไว้สิ

อย่างแม่ชีแก้ว คุณสิ เวลาไปรู้ไปเห็นมันทั้งหมด แล้วเก่งมาก รู้มาก รู้ถึงความรู้สึกนึกคิด เห็นไปหมดนะ แล้วถ้าวันไหนจิตมันไม่ลงแล้วไม่เห็นอย่างนั้นก็ว่าปฏิบัติไม่ได้ จนติด

แล้วเวลาลวงปุ้มบอ กิ่งไว้ก่อน เดี่ยวต้องมีคนมาแก้

เวลามีคนมาแก้ๆ ก็ลวงตามมาแก้ พอลวงตา คนที่มันจะแก้มันต้องมีสายบุญสายกรรม ได้สร้างบุญสร้างกุศลด้วยกันมา เวลาครูบาอาจารย์มาเยาะเย้ยไป เวลาจะมาอบรมบ่มเพาะแม่ชีแก้ว แม่ชีแก้วก็รับฟัง แต่ในใจว่า เอ็งสู้ๆไม่ได้ ฎูเก่งกว่า ยอดเยี่ยมกว่า

คิดอยู่อย่างนั้นนะ เพราะอะไร

นี่ไง ก็เลสเป็นเรา เราเป็นกิเลสไง

ทำสมาธิไม่เป็น พุทโธหาย พุทโธหายก็นิ่งหลับซะ เวลาถ้าทำให้จิตมันสงบมาได้บ้าง คุณสิ เวลาลวงปุ้มบอ

“ตุ้ๆ ตุ้มาทำไม”

“หาพุทโธ พุทโธหาย”

แต่เวลามันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา จิตมันลง หายไหม

สติสัมปชัญญะพร้อม มหัศจรรย์ใจของตน

มหัศจรรย์ใจของตนแล้วทำอย่างไรต่อ

เวลาครูบาอาจารย์ “จิตเป็นอย่างไร จิตเป็นอย่างไร”

ถ้าจิตมันเป็นสัมมาสมาธิ ถ้ามันนุ่มไปเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง เห็นไหม

จากโลกนี้ เราเกิดมาเป็นโลกก็จริงตามสมมุติไง เกิดเป็นคน คนจริงๆ นี่ละ คนเรามีกายกับใจๆ ใจ เวลาว่างกายนี้มันก็เป็นมหาภูตรูป เป็นธาตุ ดิน น้ำ ลม ไฟ เป็นข้อเท็จจริง ผลของวิญญูะแล้วใจละ

ใจก็เหมือนเทวดา อินทร์ พรหมไง เทวดา อินทร์ พรหมเขามีจิตใจ จิตที่มีอำนาจวาสนาเขาก็เกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม เขามีกายทิพย์ใจ เขาไม่มีธาตุมหาภูตรูปอย่างเรานี่ใจ

แต่ของเรา เราเกิดมาเป็นมนุษย์ไง มนุษย์มีกายกับใจๆ นี่ใจ แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาตรัสรู้ธรรมแล้วปรารภว่าหรือสัตว์ชั้นสัตว์หรือหัวใจของสัตว์โลกนี้ เพราะเวลาเทศนาว่าการ เทวดา อินทร์ พรหมสำเร็จเป็นพระอรหันต์มากมาย แล้วเรามนุษย์ แล้วถ้าจะสำเร็จเป็นพระอรหันต์ มันก็สำเร็จที่หัวใจเรานี่ใจ

ถ้าหัวใจที่มันไม่สัมมาทิฏฐิ มันไม่เป็นสัมมาทิฏฐิ เวลาพุทโธหายๆ นั่นภวังค์ทั้งนั้นนะ นั่นมันก็เป็นจิตประเภทหนึ่ง เวลาทำความสงบของใจเข้ามาได้ ถ้ามันส่งออก มันก็จิตประเภทหนึ่งมันเป็นเรื่องโลกหมดเลย ไม่เข้าถึงธรรม

ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติเนะ ถ้าจิตมันสงบแล้วต้องเข้าสู่ธรรม เข้าสู่ทางสายกลางในพระพุทธศาสนา มันถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ใจ

ธรรมะหายไปไหน ธรรมะมันหายไป มันหายไปเพราะพุทโธมันหาย พุทโธหายเพราะมันสติหาย พอสติหายมันก็ตกภวังค์

แล้วถ้าพุทโธมันไม่หายละ จิตถ้ามันลงละ ถ้ามันส่งออกละ นั่นก็โลกใจ มันก็ไปเรื่องโลกๆ นี่เข้าไม่ถึงธรรม

แล้วจะเข้าถึงธรรมได้อย่างไร เวลาจะเข้าถึงธรรม เห็นไหม

พุทโธไม่หาย พุทอะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ถ้ามันเป็นจริง แล้วถ้าเป็นจริงแล้ว ทำความสงบของใจได้แล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนาอย่างไร ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนา เห็นกายอย่างไร ถ้าไม่เห็น หลวงปู่มั่น ท่านโขกท่านสับเลย ท่านโขกท่านสับเพื่อให้ลูกศิษย์ลูกหาของท่านเป็นพระที่ดีขึ้นมา

การโขกการสับนั้นนะ โขกสับเพราะอะไร โขกสับเพราะโง่ โขกสับเพราะไม่รู้ โขกสับเพราะยอมจำนนกับอารมณ์ของตน นี่ถ้าโขกสับไป

แต่ถ้าเรามีสติปัญญา เราก็ปรารถนาอย่างนั้น เราปรารถนาความถูกต้อง แต่ที่ทำไปมันถูกต้องไหมล่ะ มันไม่ถูกต้องเพราะอะไรล่ะ สมุทัยเจือปนเข้ามาๆ ใจ ถ้าสมุทัยเจือปนเข้ามา เห็นไหม

สัมมาสมาธิคือกิเลสสงบตัวลง เวลาจิตสงบแล้วใสๆ ว่าจิตใสๆ ใสๆ เพราะสมุทัยมันไม่เจือปนเข้ามาใจ ถ้าสมุทัยไม่เจือปนเข้ามา ถ้าน้อมไปเห็นสติปัฏฐาน ๔ ถ้าน้อมไปเห็นสติปัฏฐาน ๔ สิ

เวลาเราพุทโธๆ สมุทัยมันเจือปนเข้ามา พอสมุทัยมันเจือปนเข้ามาละ เราก็พยายามพุทโธๆ ให้จิตสงบเข้ามา ถ้าจิตใสๆ อุกิเลส มันขับไปอีกแล้ว ไปรู้ไปเห็น ยิ่งนั่งภาวนา “อู้ฐู! หลวงพ่อ มีความสุขมาก มันเสียดใจประโคมดนตรี”

ไปแล้ว

มีความสุขมากก็ไม่ไปกับเขา สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี จิตสงบ สัมมาสมาธิไม่พาดพิงอารมณ์ใดๆ ทั้งสิ้น มันเป็นหนึ่งในใจของตน มีสติสัมปชัญญะไง ถ้ามีบุญมีกุศลมันจะเห็นโดยสัจจะโดยความจริงเลย ถ้าไม่มีบุญกุศลต้องน้อมเอา ต้องฝึกหัดเอา

เวลาเห็นกายๆ เห็นกายโดยจิตเห็น ถ้าเห็นกายโดยจิตเห็นนะ ไม่เหมือนกับโดยจินตนาการ โดยการส่งออกสร้างภาพ

สร้างภาพมันก็สร้างกายได้ สร้างภาพแล้วสมุทัยเจือปนมา การสร้างภาพคือมันมีกิเลส ตัณหาความทะยานอยาก กิเลสนั้นแหละ กิเลสสิ่งที่เราจะกำจัด ที่เราจะแก้ไขนั้นแหละ

หลวงปู่มั่นบอกใจ หลวงปู่มั่นพูด อวิชา กิเลสอยู่ที่จิตที่รู้ติจิต อยู่ที่จิตได้สำนึกนั้น

ถ้าทำความเข้าใจได้ นี่โอกาสในการกระทำไง โอกาสในการกระทำว่า เราจะเข้าไปถึงธรรม ถึงธรรม

เพราะเราเกิดเป็นโลก คำว่า “ เกิดเป็นโลก ” คือมีวิชา คือมีพญามาร เพราะผลของวิญญูะ กามภพ รูปภพ อรูปภพ โลกหมด นี่เป็นเรื่องโลกๆ ไร เพราะอะไร เพราะมันเวียนว่ายตายเกิด เพราะมันเปลี่ยนแปลงไง สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง มันเปลี่ยนแปลงแน่นอนของมันเป็นอยู่แล้ว แล้วเปลี่ยนแปลงโดยแรงบุญแรงกรรม บุญหรือบาป

เวลาเกิดเป็นมนุษย์เหมือนกัน ทำไมคิดไม่เหมือนกัน มาเกิดเป็นมนุษย์เหมือนกัน ทำไมหลงปุ้มันท่านมหัศจรรย์ของท่านละ เวลาเริ่มต้นออกประพฤติปฏิบัติขึ้นมา หลวงปู่เสาร์เป็นคนเอาหลงปุ้มันออกมาปฏิบัติเอง เวลาถึงที่สุดแล้วหลงปุ้มันต้องไปแก้หลวงปู่เสาร์

นี่บุญของคน อำนาจวาสนาของคนมันแตกต่างกัน แล้วเราละ

เราก็มีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา เราก็จะฝึกหัดปฏิบัติของเรา เราก็ฟัง มีครูบาอาจารย์ที่ดั่งามท่านคอยคุ้มครองดูแล แล้วท่านให้เราฝึกหัด มันต้องฝึกหัดให้เป็นปัจเจกตั้ง เป็นสันติปฏิริโก เป็นข้อเท็จจริงของเรา

ถ้าเป็นข้อเท็จจริงของเรา แล้วทำอย่างไรต่อ

น้อมไป น้อมไป ถ้าน้อมไป มันรู้มันเห็น เห็นใหม่ มันเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมาแล้ว

นี่ถ้าพุทธโธมันไม่หาย พุทธโธคือพุทธะ พุทธะคือหัวใจของตน

ถ้าเข้าถึงธรรมๆ เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นไป “อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ” นี่ใจของตนได้สัมผัส

เวลาเทศนาว่ากรรมไร เหมือนกับสิ่งมีชีวิตอยู่ที่กลางทะเล แหวกว่ายขนาดไหนไม่มีตนไม่มีปลาย ไม่มีสิ่งใดที่จะเป็นที่พึ่งที่อาศัยได้ พยายามว่ายเข้าฝั่งๆ ถ้าทำแต่ดิน แต่พื้นก็ใจของตนไง เข้าถึงธรรมๆ มันถึงมีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เข้าถึงธรรมๆ นี่มันเป็นข้อเท็จจริงจากใจดวงนี้ ใจดวงนี้ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาของเราให้เป็นข้อเท็จจริงในหัวใจของตน ถ้าเป็นข้อเท็จจริงในหัวใจของตน เห็นใหม่

เรื่องโลกๆ ที่ล้มลุกคลุกคลานมา เริ่มต้น เริ่มต้นการฝึกหัดปฏิบัติยากตั้งแต่คราวเริ่มต้น
เริ่มต้นขึ้นมา เราจะเอาข้อเท็จจริงไป แล้วถ้าฝึกหัดปฏิบัติบูชากิเลสๆ สมบุกสมบันกัน ทุกข์ๆ ยากๆ
แล้วมีอุปสรรคไปร้อยแปดพันเก้า มีอุปสรรคร้อยแปดพันเก้าเพราะพญามารมันก็ดมันขวาง

สิ่งที่มันทุกข์มันยากเพราะกิเลสของคน แล้วกิเลสของคนแต่ละบุคคลมันก็ไม่เหมือนกัน
กิเลสของคนนะ ชอบอย่างหนึ่ง คิดอย่างหนึ่ง ทำอย่างหนึ่งในหัวใจของคน มันเป็นข้อเท็จจริงของ
มันอยู่แล้ว

เรามีสัจจะของเราสิ มีสัจจะของเรา ก็เราจะพิสูจน์ไป ทุกคนว่ารักตนเองๆ แล้วตนเอง
พยายามแสวงหาความจริงอยู่นี้ไง ถ้าตนเองจะหาความจริงอยู่นี้ ก็ให้มันข้อเท็จจริงขึ้นมา เราทำ
เอง ไม่เชื่อใครทั้งนั้น เราทำของเรา ถ้ามันสงบระงับเข้ามามันเป็นประโยชน์กับเรา

ถ้ามันเริ่มจะทำสงบ พุทโธหาย พุทโธหาย

พุทโธหาย รั้มโมก็หาย สังโฆหาย

พุทโธหาย ธรรมะก็หาย

เวลาเราจะเอาสังขารธรรม เราก็ไม่เอาสังขารธรรมของใครทั้งสิ้น เราจะเอาสังขารธรรมของเรา
แล้วสังขารธรรมของเราขึ้นมา เกิดจากการเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา แล้วเข้าสู่ใจของตนให้ได้ ถ้า
เข้าสู่ใจของตนให้ได้ มันมีสติสัมปชัญญะตลอด

แล้วเวลาผู้ที่ฝึกหัดปฏิบัติเวลาไม่ชำนาญในวสี ไม่ชำนาญในการรักษา ไม่ชำนาญใน
วิธีการ เวลาผู้ที่ปฏิบัติ เวลาเราภาคปริยัติ เราศึกษาๆ มา นั่นของใคร นั่นของพระพุทธเจ้าทั้งนั้น
เวลาภาคปฏิบัติๆ ขึ้นมา ผิดก็รู้ว่าผิด เวลาจิตมันล้มลุกคลุกคลานมันก็ล้มลุกคลุกคลาน แล้วมัน
สงบได้บ้างหรือไม่ละ

ถ้ามันสงบได้บ้าง นั่นนะเป็นผลของเรา ถ้ามันสงบได้บ้าง พอมันสงบได้บ้าง เราก็พยายาม
ฝึกหัดให้มันมั่นคงขึ้น ให้มันดีขึ้น นี่ชำนาญในวสี

ถ้าชำนาญในวสี เราเคยทำได้ เราเคยทำไม่ได้ แล้วก็หวัง ฉะนั้น ถ้ามีสติปัญญา เราปฏิบัติ
บูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราปฏิบัติโดยไม่หวังผลๆ

ถ้าหวังผล ทุกข์ทั้งนั้น

มันไปเข้าอภิธรรมไง อภิธรรมบอกว่า พวกนี้ปฏิบัติไม่ได้ ใ้คนที่ม่กิเลสๆ ปฏิบัติไม่ได้ เวลาปฏิบัติขึ้นไปแล้วต้องรู้ตัวทั่วพร้อม ต้องมีสติสัมปชัญญะตลอดเวลา นั่นจะเป็นวิปัสสนา

เพื่อเจอเพื่อพบไปนุ่น ธรรมะอยู่ไหน ธรรมะอยู่ในภาคความจำ นี่จำมานะ เรียนอภิธรรมรู้หมด แล้วถูกต้องตามธรรมวินัย แต่ภาวนาไม่เป็นนะนะ

เวลาถ้าภาวนาเป็นๆ ไร ถ้าเป็นอย่างนั้นมันเป็นนกแก้วนกขุนทอง ถ้านกแก้วนกขุนทองมันก็อยู่ฝั่งทางโลก ความจดความจำ กลัวผิดกลัวพลาด กลัวคลาดเคลื่อนจากธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

แต่เอตทัคคะ ๘๐ องค์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่เหมือนกันเลย แต่เวลาวิชยานิพนธ์ เวลาจิตที่มันเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์ทั้งนั้นว่าใช่ๆ

ใ้เหมือนกัน เวลาเราปฏิบัติขึ้นมา เราเอาธรรมและวินัยเป็นอย่างนั้น แล้วเราจะต้องทำเป็นสูตรสำเร็จอย่างนั้น เป็นหรือ

แต่เวลาเป็นจริงเป็นจังของเราขึ้นมา กรรมฐาน ๔๐ ห้อง แล้วเวลาเป็นจริง มันสุขมันสงบที่เราสุขสงบ เราทำเป็น เราจะทำเป็นขึ้นมา ชำนาญในวิธี เพราะอะไร

เพราะถ้าไม่ทำ ไม่ตรวจสอบ ไม่ดูแล เสื่อมหมด

ความคิดเร็วกว่าแสงใช่ไหม สิ่งที่มีมันทุกข์มันยากอยู่เพราะว่ามันคิดว่ามันจะโดนหลอก มันจะต้องมีความรู้มาก มันก็เลยทำความสงบของใจของมันไม่ได้ไง

เวลาทำความสงบพุทโธๆ พุทโธ พุทโธ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เราพุทโธอยู่กับอะไร อยู่กับพุทโธ นี่นวักรรม จิตมันทำ แล้วเวลาจิตมันเป็นล่ะ

ที่ว่าพุทโธหายๆ หายตรงไหน จิตที่ว่ามันหายๆ พุทโธแล้วมันอึดอัด มันก็ดมันขวาง นี่กิเลสทั้งนั้น

แต่ถ้าคน อนาคตบิณฑกเศรษฐีเวลาไปเยี่ยมเพื่อนไป เพื่อนบอกเลย “นี่ทำอะไรกัน”

“โอ้! นิมนต์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา ฟรุ้งนี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะมาฉันภัตตาหารที่บ้าน พระพุทธเจ้าเกิดแล้วไม่รู้หรือ”

อนาถะนอนไม่ได้เลย คึ้นนั้นเดินจงกรมทั้งคืน เข้าไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นิมนต์ไป ซื่อเซตะวันถวายนุ่นนะ

นี่เวลาพุทธะไง พุทธโธ ถ้าคนมีวาสนานะ แคได้ยนิมนต์สะท้อนหัวใจเลย

ไอ้เนื้อหาของเรา เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา กึ่งกลางพระพุทธศาสนา ศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่งไง ภาคการศึกษามันเจริญรุ่งเรืองขึ้นมา ในปัจจุบันนี้ก็คอมพิวเตอร์มีหมดเลย

แต่ก่อนนะ แสงหากันเจียนเป็นเจียนตายนะ ตำรับตำรา ยุคโบราณ ไม่มีวาสนาไม่ได้อ่าน ไม่ได้เปิดหนังสือดูด้วย ในปัจจุบันนี้มันมีทุกอย่างพร้อมใจ พร้อมทุกอย่างมันก็เลยเป็นเรื่องธรรมดาไปหมดเลย

แต่ถ้าจิตใจที่มีอำนาจวาสนานะ มันจะระลึกของมัน พุทธโธๆ เริ่มต้นให้มันสงบระงับเข้ามา ให้มีชำนาญในวสี ให้ชำนาญในการรักษา ถ้าการรักษาแล้ว ฉะนั้น เวลาเราจะทำอะไร ถ้าไม่ทำอะไร คิดว่าจะทำอะไรก็ได้ เราก็เมื่อไหร่ก็ได้ แต่เอาจริงๆ ขึ้นมามันวิตกวิจารณ์ มันหวั่นมันไหวไปทั้งนั้นนะ

แต่ถ้าคนฝึกหัดปฏิบัติจนมีความชำนาญ ชำนาญในวสี รักษาใจให้สงบมันก็แค่ได้สงบเท่านั้นแหละ แค่ทำความสงบของใจให้ได้ นี่คือการมหัสจรรย์แล้วแหละ

แล้วถ้าธรรมะมันหาย หายคือว่ามันเข้าไปไม่ถึงธรรม

ถ้าเข้าไปถึงธรรมนะ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รวมเป็นหนึ่งในใจของตน ถ้ามันรวมเป็นหนึ่งในใจของตน มันเป็นวิหารธรรม มันเป็นวิหารธรรมได้มันต้องสำรวจมันต้องกายของมัน

เริ่มต้นจากปุถุชนคนหนา ปุถุชนคนหนา หนาไปด้วยอะไร หนาด้วยสมุทัย หนาด้วยพญามาร

แต่เรารู้มันไม่ได้ เราเห็นหน้ามันไม่ได้

ไม่จำเป็น ไม่ต้องไปรู้ไปเห็นมัน เอาแต่สติสัมปชัญญะ แล้วบริกรรมของเราไว้ แล้วเวลามี
สิ่งใดเราก็มีสติปัญญาในการเดิน การอยู่ การเหยียดการคู้ของเราเป็นเรื่องธรรมดา

รักษาหัวใจไว้ พอรักษาหัวใจไว้ ถึงเวลาจะเข้าทางจงกรม นั่งสมาธิ เห็นไหม โคเราผูกไว้ที่
ไหน เราก็ไปหยิบจับเชือกมาใช้ประโยชน์ได้

โคปล่อยปละละเลย โคเขาเลี้ยงปล่อยเลี้ยงในป่านะ ภาคอีสานสมัยโบราณเลี้ยงโคเขา
ปล่อยในป่า ๗ วัน ๘ วันเข้าไปดูทีหนึ่ง พอถึงเวลาก็เอาเกลือไปให้มันได้กินบ้าง แล้วเวลาจะเรียก
จะใช้ เราต้องไปหามันมา

แต่ถ้าโคเราผูกไว้ในคอก เอามาใช้เมื่อไหร่ก็ได้ สติสัมปชัญญะดูแลจิตใจของเรา
ตลอดเวลา เหมือนเราดูแลพุทโธ ดูแลโคของเราไว้ ถึงเวลาแล้วเราเข้าทางจงกรม นั่งสมาธิภาวนา
ของเรา เพื่อความสงบระงับในใจของตน ถ้าความสงบระงับในใจของตน

คนพร้อมมีความพิตจะเพิ่มทักษะ มีความพิตใจ จิตมันเป็นกลาง เป็นสัมมาสมาธิ แล้วเรา
จะเพิ่มทักษะฝึกหัดใช้ปัญญา นั้นยกขึ้นสู่วิปัสสนา นี่เข้าสู่ธรรม ธรรมจะมาแล้ว

ส่วนใหญ่แล้วเราเข้าไม่ถึงธรรมๆ เข้าไม่ถึงธรรม เวลาจิตสงบระงับแล้วมันส่งออก ส่งออก
ไปแล้วไม่รู้ แล้วไม่เข้าใจ แล้วไม่รู้ไม่เข้าใจ มันเรื่องธรรมดาที่ไม่รู้และไม่เข้าใจ เพราะมันไปเห็นสิ่ง
ที่เกินมนุษย์รู้ สิ่งในโลกเขาไม่รู้ สิ่งในโลกเขาไม่เห็น แล้วเราเห็นแล้วมีความปลื้มใจ มีความสุขใจ
เห็นอะไรมหัศจรรย์ขึ้นมา นี่ส่งออก นี่โลก พุทโธหาย พุทโธหายนั้นตกภวังค์ ร้อยทั้งร้อย

แล้วถ้าจิต เวลา “ตุ้ พุทโธตุ้ไม่หาย ช่วยหาได้ไหม” เวลาหานี้สว่างโพลงเลย แล้วถ้าส่งออก
ไปมันก็ไม่เข้าสู่ธรรม โลกๆ ใจ

ทางโลกตกภวังค์หายไปเลยก็จบ จิตสงบระงับมีกำลังมากก็ส่งออกหมด โลกทั้งนั้น ไม่เข้า
สู่ธรรม

ถ้าเข้าสู่ธรรมนะ ธรรมไม่หาย

พุทโธหายๆ ถ้าพุทโธจนได้ พุทโธไม่หาย ถ้าเข้าสู่อริยสัจ เข้าสู่อริยสัจได้ เข้าสู่สัจจะความ
จริง ทางสายกลางในพระพุทธศาสนา ถ้าเข้าทางสายกลางในพระพุทธศาสนา มันจะเข้าสู่ธรรมใจ

ถ้าเข้าสู่ธรรม เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นไป จากปุถุชน กัลยาณชน เห็นสติปัญญา ๔ ยกขึ้นสู่วิปัสสนา เป็นบุคคลคู่ที่ ๑ คู่ที่ ๑ ถ้าฝึกหัดปฏิบัติไป เวลาดั่งแขนขาด เวลาสมุจเฉทปหาน นิโรธดับ นี่ดั่งแขนขาด มันเป็นความจริงขึ้นมาในหัวใจใจ ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา ธรรมะมันจะหายไปไหนละ

แต่ถ้าเป็นทางโลกๆ ถ้าทางโลกมันอยู่กับโลกนะ ธรรมะหายแน่นอน ธรรมหาย แล้วแจ้งหาย จับใครไม่ได้ด้วย เพราะอะไร เพราะมันเป็นเรื่องนามธรรมไง

ถ้ามันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา ถ้ามันมีคุณธรรมขึ้นมา มีวิหารธรรมขึ้นมา เวลาสักกายทิฐิ วิจิกิจฉา สัลลพตปราคมาส เวลามันขาด วิจิกิจฉา สัลลพตปราคมาส มันขาด มันไม่ลูปไม่ค้ำนะ

เวลาเราทำความสงบของใจนะ ถ้าจิตสงบแล้ว พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ปัจจัยตั้ง สันทิฏฐิโก จะเกิดตรงนี้ไง

“ทำสมาธิเป็นตัวเป็นตนนะ

ตัวตนแข็งยังหาไม่เจอเลย เพราะแข็งหาไม่เจอ พอพุทโธหาย ตกภวังค์ นี่ยังไม่เจอใหญ่ แต่พอมันสงบระงับบ้าง มีกำลังบ้าง ส่งออกไป ก็เรื่องโลก นี่เวลาเป็นจริง แข็งยังเข้าสู่ธรรมไม่ได้

ถ้าจะเข้าสู่ธรรมได้ มันเกิดภาวนามยปัญญา เห็นชัดแล้ว

ถ้าเป็นโลกๆ โลกียะ โลกียะก็ความรู้สึกนึกคิดนี้แหละ พุทโธหายๆ มันก็อยู่กับโลกนั้นแหละ อยู่กับโลกียะนั้นแหละ แล้วเวลาจิตสงบแล้วถ้ามันส่งออกไปมันก็โลกียะ เข้าไม่ถึงธรรมไง นี่เข้าสู่โลก มันอยู่เรื่องโลกๆ อยู่ที่อามิสสินจ้าง อยู่กับความเพียรของตน มันเข้าสู่ธรรมไม่ได้หรอก เข้าไม่ถึงธรรม

แต่พอจิตสงบแล้วมันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม แล้วมันจับต้องได้โดยข้อเท็จจริงนะ

ดูสิ พิจารณาเวทนาๆ เวลาคนฝึกหัดปฏิบัติเริ่มต้นใหม่ๆ เวทนาเจ็บปวดมากมายขนาดไหน เรื่องโลกๆ ทั้งนั้นนะ แต่ถ้าจิตสงบแล้วนะ ถ้ามันจับเวทนาได้ มันจับได้เลย จับเวทนาได้ มันใช้สติปัญญาได้ ถ้ามันใช้สติปัญญาได้ พิจารณากาย พิจารณาเวทนา พิจารณาจิต พิจารณาธรรม มันเป็นภาวนามยปัญญา นี่โลกุตตรธรรมไง

จากโลกียธรรม โลกุตตรธรรม นี่ธรรมะ มันหายไปไหน ธรรมะเราฝึกหัดปฏิบัติ ธรรมของเรา ปัจจุบันตั้ง สันติภูมิโก่ง

แต่ผู้ที่ฝึกหัดปฏิบัติที่ไม่มีครูบาอาจารย์มันไม่เคยเห็นอย่างนี้ มันถึงไม่รู้จักโลกียะ โลกุตระ

ไฉนนั้นก็โลกียะ โลกุตระ มันเป็นคำพูด มันเป็นชื่อ แล้วอยู่ที่เขาจะบงการว่าไฉนเป็นโลกียะ ไฉนเป็นโลกุตระ คนนั้นเป็นอย่างนี้...ไม่มีเลย

แต่ถ้าคนเป็นนะรู้

ถ้าเป็นเรื่องโลกๆ โลกียะ ธรรมหายหมดนะ เพราะมันเป็นเรื่องโลกๆ มันเป็นเรื่องอุปาทานหมู่ๆ มันเป็นเรื่องกลุ่มของเขา

แต่พระพุทธศาสนาไม่มีกลุ่มไม่มีก้อน ไม่มีเขามีเรานะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “ไม่มีกำมือในเรา” อยู่ที่เราจะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นข้อเท็จจริง ถ้าเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมา ธรรมมันไม่หายไปไหนหรอก ธรรมอยู่กับเรา เราฝึกหัดปฏิบัติ ธรรมอยู่ที่นี่ ธรรมมันเจริญงอกงามขึ้นมา

ถ้าเป็นโลกียะๆ ไฉนที่ว่าชื่อ มีแต่ชื่อ มีแต่กลุ่ม ไม่มี ธรรมหายหมด ไม่เหลือเลย เพราะมันเป็นโลกๆ เพราะมันเป็นผู้แต่งขึ้นมา มันธรรมะปฏิรูป

ทั้งๆ ที่ศึกษาค้นคว้ามาจากพระไตรปิฎก จากธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เวลากิเลสมันพุงขึ้นมา กิเลสมันทิวฏฐิมานะขึ้นมา มันบอกเป็นความรู้สึกเป็นความนึกคิดของตน เป็นตนเองที่ร้อยพันขึ้นมาเป็นจินตนาการของตนเองไป ไร้สาระ นี่ไง ธรรมหายหมด ธรรมะหายไปแล้วหาไม่พบ

แต่ของเราถ้าฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ถ้าจิตสงบ แล้วฝึกหัดปฏิบัติ ไม่ให้นอนตาย จิตสงบ มันสงบ แล้วคนไม่มีวาสนา นี่คือนิพพาน ติดสมาธิ แล้วติดนะ เจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญอยู่อย่างนั้นนะ ไม่ก้าวหน้าไปไหน เพราะมันไม่ก้าวหน้าไปไหน มันถึงเข้าไม่ถึงธรรม

ถ้าเข้าถึงธรรม ครูบาอาจารย์ “นอนตายอยู่นี้หรือ”

น้อมไปสิ ให้มันเป็นข้อเท็จจริงสิ

ถ้าไม่ได้ ให้รำพึง

นี่สัมมาสมาธิ

เขาว่า สมาธิคิดไม่ได้ สมาธิเป็นสมาธิ มันต้องสงบระงับ มันคิดไม่ได้

รำพึงบั้นแหละ ปัญญาที่มันเกิด มันเกิดบนสมาธินั้นแหละ ภาวนามยปัญญา มันเกิดบนสมาธิ เกิดทางสายกลางในพระพุทธศาสนา

ไอ้ที่มันฟุ้งมันซ่านมันเป็นเพราะกิเลส กิเลสเป็นเรา เราเป็นกิเลส เวลามันผูกมันมัดกัน มันมีความเชื่ออย่างนั้น มันมีความเห็นอย่างนั้น มันเป็นเรื่องโลกใจ มันเป็นเรื่องวิชาการใจ มันยังไม่เคยรู้เคยเห็นใจ

แต่เวลาจะรู้จะเห็นขึ้นมา เห็นแล้วถ้าทำไม่ได้ เห็นใหม่ เวลาจิตสงบแล้วหรือมีกำลังแล้ว สงออก มันเป็นเรื่องโลกียะ เรื่องโลก มันไม่เข้าสู่ธรรม มันไม่ถึงธรรม

เวลามันถึงธรรมๆ จิตมันสงบแล้วถ้ามันยกขึ้นสู่วิปัสสนาใจ รำพึงให้มันเห็น รำพึงให้มันเข้าใจ รำพึงให้จับกิเลสให้ได้ เวลาจับกิเลส มันฝึกหัดใช้ปัญญาไป นี่ภาวนามยปัญญา โลกุตตรธรรมจะเกิด เกิดบนจิตดวงนั้นมันถึงเป็น อตตตา หิ อตตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

ตนทำความสงบของใจเข้ามา สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นใจ เกิดขึ้น “อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอฯ” รู้ขึ้นมาจากจิตของตนใจ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไม่มีต้นไม่มีปลายใจ เวลามันฝึกหัดปฏิบัติด้วยมรรค ๘ นี่ใจ

ธรรมหายไปไหน ธรรมะหายไปเพราะเป็นมิจฉาทิฏฐิ เพราะความเห็นผิด เพราะการประพฤติปฏิบัติผิด ธรรมะถึงไม่มี แล้วถ้าปฏิบัติทางโลกมันก็ปฏิบัติเป็นวงจรของพิธีกรรม วงจรมันจะมีความรู้สึก มันมีอารมณ์ความรู้สึก มันว่าอย่างนั้นเป็นธรรม

แล้วกาลามสูตร เชื่อได้ไหม เราเชื่อได้ไหม แล้วเราฝึกหัด ถ้ามันเป็นอย่างนั้นมันจะแก้กิเลสได้ไหม ในเมื่อมันแก้กิเลสไม่ได้ เพราะมันไม่เห็นกิเลส มันไม่รู้จักกิเลส มันจะไปแก้ที่ตรงไหน แล้วแก้ยังไง

แต่ถ้าจิตสงบนะ ถ้ามันนุ่มไปแล้วเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง อืม!

เวลาพระสารีบุตรถวายการพุดองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป หลานพระสารีบุตรจะไปต่อว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเรื่องเอาตระกูลของพระสารีบุตรมาบวชทั้งหมด

“ไม่พอใจๆ”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “ถ้าเธอไม่พอใจ เธอต้องไม่พอใจอารมณ์ความรู้สึกของเธอด้วย เพราะอารมณ์นั้นเป็นวัตถุอันหนึ่ง”

เวลาจิตสงบแล้วเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม ธรรมคือธรรมารมณ์ ธรรมคือความรู้สึกนึกคิดแล้วมีสัมมาสมาธิ มันถึงเป็นธรรมารมณ์ เพราะจับต้องอารมณ์ที่เป็นวัตถุ มันถึงเป็นธรรม ธรรมนี้เป็นกาย เวทนา จิต ธรรมารมณ์

ในการวิปัสสนาอย่างหนึ่ง เวลาถ้ามันจับต้อง มันรู้มันเห็นของมัน มันมหัศจรรย์อย่างนั้นนะ ถ้ามันเกิดความมหัศจรรย์อย่างนั้น มันถึงเป็นสัจจะเป็นความจริงที่เกิดจากจิตดวงนั้น

ถ้าจิตดวงนั้นมีการกระทำขึ้นมา มันจะเป็นการใช้วิปัสสนารู้แจ้งแทงตลอดเข้ามาในใจของตน มันจะเป็นธรรมจักร มันจะเป็นภาวนามยปัญญา ปัญญา เห็นใหม่ เข้าถึงธรรม

ถ้าไม่เห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง มันเป็นสติปัฏฐาน ๔ ปลอมๆ จากการจดจำจากการศึกษา

เพราะส่วนใหญ่แล้วคนที่ฝึกหัดปฏิบัตินะ “พุทโธๆ อยู่เนี่ยแหละ แล้วเมื่อไหร่จะได้วิปัสสนาเสียที พุทโธๆ แล้วเมื่อไหร่จะได้บรรลุธรรม”

เรียกร้อง อยากได้ อยากให้มันเป็น

อยากได้ อยากให้มันเป็น มันเป็นข้อเท็จจริงอย่างไร

พุทโธๆ จะมากจะน้อยไม่สำคัญ สำคัญว่าจิตมันสงบหรือไม่

ถ้าจิตมันไม่สงบ มันไม่มีความพร้อมเย็น มันฟุ้งมันซ่าน เราถึงกำหนดพุทโธ กำหนดพุทโธคือให้จิตมันทำงาน นวกรรม มันเคลื่อนไหวของมัน เคลื่อนไหวเพื่อความสงบ

ถ้าเวลามันทุกข์มันยากขึ้นมา มันทุกข์มันยาก เราก็นอนจมอยู่อย่างนั้นนะ ไม่ขยับไปไหนเลย แล้วก็ตีโพยตีพายว่าไม่มีอะไรดีขึ้นมาเลย

ก็เอ็งไม่ทำอะไร เอ็งจะได้อะไรละ ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ เหตุมันไม่สมบูรณ์แบบของมัน อะไรก็เกิดขึ้นไม่ได้

แต่กำหนดพุทโธมีการเคลื่อนไหว ธัมโม สังโฆ มีการเคลื่อนไหว เคลื่อนไหวเพื่อให้มันสงบหยุดนิ่ง เคลื่อนไหวเพื่อมันสะสางให้ใจของตนมีความสุข นี่ถ้ามีความสุข

“พุทโธฯ เมื่อไหร่จะได้วิปัสสนาเสียที อะไรก็พุทโธ”

วิปัสสนาได้ทันทีถ้ามีกำลัง

มันมีจิตสมาธิมันไม่มีกำลัง พุทโธหายไปเลยนะ พุทโธหาย ธรรมะหายหมด ธรรมะหายไปเลย แล้วก็ส่งออกไปเป็นโลก เป็นยักษ์เป็นมารไปหมด แล้วพอเป็นยักษ์เป็นมารขึ้นไปแล้วนะ ถ้ามีจิตวิญญูหลอกลวงประชาชนไปเลย หลอกลวงตนแล้วหลอกลวงผู้อื่น

แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ชนะตน รักษาตน แก้ไขตน แล้วค่อยแก้ไขคนอื่น

แล้วถ้าหายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ ถ้ามันสงบระงับของมัน แล้วถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนาอย่างไร ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนานะ น้อมไปเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม แล้วถ้ามีสติปัญญา เห็น เห็นคือจับต้องได้ เห็น จับต้อง คือแยกแยะได้ นั่นนะฝึกหัดใช้ปัญญา

“เป็นสมาธิเดี่ยวปัญญามันจะมาเลยนะ เราทำให้มีความสุขนะ เดี่ยวบรรลุธรรมทันทีเลยนะ”

ไม่มีหรอก

ทำมีความสุขของใจแล้ว พุทฺธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปารรถนารือสัตว์ชนสัตว์ รือหัวใจของสัตว์โลก หัวใจนั้น จิตดวงนั้นต้องฝึกหัดใช้ปัญญา การฝึกหัดใช้ปัญญามันจะเป็นวิปัสสนาอ่อนๆ อ่อนๆ ฝึกหัดใช้ก่อน

ทำไมต้องฝึกหัดๆ

นี่ไง ศील สมภาติ ปัญญา ถ้ามีศีล มีสมภาติแล้ว ถ้ามันฝึกหัดใช้ปัญญา มันจะเป็นธรรมจักร มันจะเป็นมรรคไป มันจะเข้าถึงธรรมไป ถ้าเอ็งไม่ฝึกหัด ไม่ใช่อะไรเลย มันจะเป็นอย่างไร

แล้วเวลาพาหิยะพึงเทศน์คนเดียวเป็นพระอรหันต์เลย นั่นนะเขาพร้อมอยู่แล้ว เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธัมมจักขุ ทำไม่มีพระอัญญาโกณฑัญญะเท่านั้นที่มีดวงตาเห็นธรรม ปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ ใจเขาไม่พร้อม ใจเขาไม่มีสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้น คือเขาไม่เห็น เขาจับต้องไม่ได้ แต่ถ้ามีสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้น มีกัจจายน มีสัจจายน มันมีใจ มันมี

“ถ้าเธอไม่พอใจสิ่งใดๆ ต่างๆ เธอต้องไม่พอใจอารมณ์ของเธอด้วย เพราะอารมณ์ของเธอก็เป็นวัตถุอันหนึ่ง”

แล้วถ้าเราจับต้องได้ เราเห็นได้ อัญญาโกณฑัญญะ สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้น เขาจับต้องของเขาได้ เขารู้เห็นของเขา นี่อานาจาสนาคนไม่เท่ากัน ปัญจวัคคีย์ ๕ ยังมีอานาจาสนาแตกต่างกันเลย แล้วความรู้ความเห็นก็แตกต่างกันไป แต่ถ้ามันเป็นสัจจะความจริง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมจนเป็นพระโสดาบันทั้งหมด แสดงอนัตตลักขณสูตรเป็นพระอรหันต์เลย

นี่เพราะเขาสร้างบุญสร้างกุศลของเขา มา อุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา ๖ ปี แล้วศึกษาค้นคว้ามาพยายามทำความเข้าใจของใจ ๖ ปี องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำความเข้าใจปฏิบัติ เขาก็ทำความเข้าใจของเขา แต่เป็นเรื่องโลกไป มันเป็นเรื่องโลก มันส่งออกเป็นโลก เพราะขณะนั้นยังเป็นโลกอยู่ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังไม่ตรัสรู้ธรรม เวลาตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้วมาแสดงธัมมจักขุ นี่ธรรมเกิดแล้ว

วันวิสาขบูชา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิด ตรัสรู้ ปรีณิพพาน สิ่งนี้เป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเจ้าของพระพุทธศาสนา เวลาบัญญัติ อุตตริมนุสสรธรรมไป ห้ามคนแสดงงๆ

เดียรถีย์มาทำเลย

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารับทำ

ลูกศิษย์ลูกหาบอก “อ้าว! องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าห้ามเขาหมดเลย แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำอย่างไร”

“เราเป็นเจ้าของสวนมะม่วง เราเก็บมะม่วงกินได้ไหม”

พวกเขาไม่ใช่เจ้าของสวนมะม่วง แต่มาอาศัยฉันอยู่ไง

ห้าม ห้ามหมด แต่ฉันเป็นเจ้าของสวนมะม่วง คือฉันเป็นเจ้าของพระพุทธศาสนา

แล้วเดียรฉัตรนิครนถ์ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตั้งแต่พระโมคคัลลานะกับลูกศิษย์ที่เหาะขึ้นไปเอาบาตร จากคฤหส์ถ์ที่เขาอยากู้เห็นว่าพระอรหันต์ยังมีอยู่หรือเปล่าไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลยห้าม ห้าม

พวกเดียรฉัตรก็ ไอ้โฮ ! คึกคักกันใหญ่เลย

เวลาทำทาย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารับคำทำนั้น แล้วแสดงยมกปาฏิหาริย์มหัศจรรย์มาก เพื่อให้เห็นว่าพระพุทธศาสนาทำได้ แต่เขาห้ามทำเพราะมันเป็นเรื่องโลก

เรื่องโลกเพราะอะไร

เวลาแม่ชีแก้วที่รู้ที่เห็นมันก็เห็นอย่างนั้นนะ เรื่องโลกก็ทำได้ทั้งนั้นนะ ทำไว้ มันเจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญ แต่บรรลุลุทธิ ๗ ชาติ ๓ ชาติ พระอนาคามีไม่เกิดในกามภพ สิ้นกิเลสไม่เกิดอีกเลย ใครรู้ใครเห็น เพราะมันเป็นเรื่องจิตวิญญูญาณ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเจ้าของศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป รื้อค้นๆ ขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธัมมจักขุ ไข แสดงธรรมและวินัยนี้ไว้ให้เป็น ศาสดาของเรา เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา มีอำนาจวาสนามากน้อยขนาดไหน มันกรรมของสัตว์

โดยทั่วไปก็นับถือพระพุทธศาสนาในทะเบียนบ้าน เพราะเวลากรรคประวัติต้องนับถือศาสนาใดๆ แล้วถ้ามีความเชื่อในพระพุทธศาสนา ทำขึ้นมา คนก็ติ๊กเตียน “คนที่ไปวัดไปวาเป็น คนที่มีปัญหาทั้งนั้น เขาเป็นคนที่มีความสุขมีความเจริญอกงาม”

เขาใช้ชีวิตแบบเผลอเผลอ ใช้ชีวิตของเขาโดยที่ไม่เห็นคุณค่า ไม่เห็นคุณค่าไง

การเกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ การเกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ คำว่า “อริยทรัพย์” กับ “ทรัพย์ทางโลก” วิชาซีพหาอยู่หากินมาเพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง การเลี้ยงปากเลี้ยงท้องสมบูรณ์แบบแล้วก็ดูว่ามีอำนาจวาสนา

นี่ไง คนจนผู้ยิ่งใหญ่คือองค์หลวงตาพระมหาบัว ๘ เวลาท่านจะกู่ชาติ เวลามีปัญหาขึ้นมาท่านบอกว่า “เราจะช่วย” เพราะท่านมองแล้วว่ามันไม่มีใครทำได้ ท่านถึงช่วย

พระองค์เดียวกู่ชาติได้ด้วยการเทศนาว่าการให้ชาวพุทธสามัคคีกัน แล้วช่วยกันเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว พลิกชาติที่ฟื้นขึ้นมาได้

เหมือนกัน ภพชาติใด เวลาถ้าไม่มีอำนาจวาสนา เวลาฝึกหัดปฏิบัติไปพุทโธหาย พุทโธหาย ธรรมมะก็หาย ธรรมหายหมดเลย

แต่ถ้ามีอำนาจวาสนาของเราขึ้นมา พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นข้อเท็จจริงในหัวใจของตน ถ้าฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นข้อเท็จจริงในหัวใจของตน พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เวลาฝึกหัดปฏิบัติคู่มือที่ ๑ คู่มือที่ ๒ คู่มือที่ ๓ คู่มือที่ ๔ เวลาคู่มือที่ ๔ จบหมดเลย พุทธ ธรรม สงฆ์ รวมเป็นหนึ่ง เพราะอะไร เพราะมันไปทำลายที่ภวาสวะ ทำลายที่ภพทำลายที่จิตเดิมแท้

จิตเดิมแท้นี้ส่องใส จิตเดิมแท้หมองไปด้วยอุปกิเลส

จิตเดิมแท้นี้ส่องใส จิตเดิมแท้เป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส

เวลากิเลสหายบายๆ ความทุกข์ ความโศก ความเศร้า เวลาทุกข์จนเข้ญใจ นี่กิเลสอย่างหายบายๆ มันจรมมา เวลาเอาจริงเอาจัง ชาติความเกิดเป็นทุกข์อย่างยิ่ง เพราะจิตสงบแล้วมันเห็นทุกข์ใจ

ทุกข์ควรกำหนด เพราะมันทุกข์มันยาก กาย เวทนา จิต ธรรม แล้วกิเลสมันอยู่ตรงนั้นนะ แล้วเวลาถ้ามันจับต้องได้ ทุกข์ควรกำหนด สมุทัยควรละ

แล้วละด้วยอย่างไร

ละด้วยเข้าถึงธรรม ทำความสงบของใจแล้ว ทำความสงบของใจเพราะจะเข้าไปสู่ใจของตน เข้าไปสู่ใจของตน เอาใจของตนฝึกหัดใช้ปัญญา ถ้าฝึกหัดใช้ปัญญา วิปัสสนาคือรู้แจ้งเข้ามาใจของตน ถ้ารู้แจ้ง จักรมันจะเกิด นี่ธรรมจักร ทางสายกลางในพระพุทธานุศาสน์ เราฝึกหัดของเราขึ้นมา ถ้าเราฝึกหัดของเราขึ้นมาเป็นปัจจุตัง เป็นสันติวิสุทธิโกของใจดวงนั้น

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ “อานนทฺ เภาเออาของเราไปเท่านั้นนะ”

พระอรหันต์เอตทัคคะ ๘๐ องค์ก็ต่างองค์ต่างมีวิหารธรรมในหัวใจของตน พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะจะปรินิพพาน ไปลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระอัญญาโกณฑัญญะ เวลาเป็นพระอรหันต์แล้วอยู่ในป่าในเขา เวลาจะหมดอายุขัยก็มาลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ของใครของเขา ตัวใครตัวมัน

อตตฺตา หิ อตตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งธรรม

ตน ตัวไม่ทำ ตัวไม่รู้จัก ตัวไม่ได้แก้ไข ตัวรู้ได้อย่างไรถูกหรือผิด ดีหรือชั่ว

ตัวต้องรู้ ตัวต้องเห็น เพราะตัวจิตมันตัวเวียนว้ายตายเกิดในวัฏฏะ แล้วตัวจิตนี้สำคัญ เกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหม เป็นอย่างไร ตกนรกอเวจีเป็นอย่างไร แล้วจิตนี้เคยเป็นไหม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก เราเคยตกนรกอเวจี เราเคยเป็นมาทั้งหมดละ เพราะจิตนี้เวียนว้ายตายเกิดในวัฏฏะ

แต่เพราะด้วยคุณงามความดีในพระพุทธานุศาสน์ เวลาสร้างบุญสร้างกุศลนี้แหละ นี่แหละ จะทำให้เกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นสิ่งที่สูงส่ง สิ่งที่ดีงาม สิ่งที่สูงส่ง สิ่งที่ดีงาม ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย พระอรหันต์แสนกับ ไม่แสนกับ จิตใจมันไม่เข้มแข็งพอ ไม่มีศีลจะ

มีศีลจะ คำไหนคำนั้น ครูบาอาจารย์พูดคำไหนคำนั้น พูดแล้วต้องเป็นอย่างนั้น เป็นอย่างอื่นไม่ได้ มันถึงมีศีลจะทนพญามาร ทนลูกหลานของมารมันยุมันแหย่ เวลานั้น เวทนาเจ็บปวดมาก ถ้าข้ามพ้นเวทนาได้ พุทโธฯ จนจิตลงอยู่ ไม่มี

ถ้าวันไหนจิตลงได้ยาก วันนั้นต้องเผชิญกับเวทนา แล้วยังกำหนดพุทโธได้ มันก็ลงได้ ลงได้แน่นอน ช้าหรือเร็ว ด้วยสัจจะ ด้วยอำนาจวาสนา เพราะลงนั้นแล้วมีกำลังก็น้อมไปสู่ปัญญา ปัญญาวิปัสสนาแก้ไขของตน เวลาสมุจเฉตปหาน ชาติเป็นชั้นเป็นตอนๆ นิโรธ ดับ ดับด้วยความรู้ ความเห็นในใจของตนไง ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ ขณะ นิโรธ ดับด้วยมรรค ๘ ด้วยสัจจะด้วยความจริง

ธรรมะมันหายไปไหน พุทโธหาย ธรรมะหายไป พุทโธสว่างไสวเป็นโลก มันก็ไม่เข้าสู่มัคโค ทางอันเอก

ทางสายกลางในพระพุทธศาสนาไม่ไปรู้ไปเห็นเรื่องภายนอก รู้เห็นกายกับใจ กาย เวทนา จิต ธรรม เพราะกิเลสมันอยู่ที่นี้ ชำระล้างกิเลส ฟอกกิเลส คายกิเลส ประหัตประหารกิเลสในหัวใจของตน นี่คือการจิตตภาวนา จิตแก้จิต จิตมีคุณภาพ จิตทำคุณงามความดีของเราเพื่อจิตดวงนี้ เอวัง